

Průběžná zpráva o předsudečném násilí

1. 10. – 31. 12. 2023

In IUSTITIA, o.p.s.

Shrnutí

Základní charakteristiky předsudečných incidentů

In IUSTITIA zjistila v posledním kvartálu roku 2023 **9 předsudečných incidentů**, které se staly na území Česka. Ve srovnání s předchozím kvartálem se jedná o pokles o 28 incidentů. Pokles byl zejména v kategorii útoků namířených proti lidem z důvodu sexuální orientace a genderové identity, které byly převážně spáchány prostřednictvím internetu.

Celkově se terčem předsudečného násilí stávali lidé zejména z důvodu národnosti a etnicity, sexuální orientace a genderové identity a náboženství.

Mezi ohroženými skupinami se objevují především **lidé s jinou než heterosexuální orientací a cisgenderovou identitou a ukrajinskou a romskou národností**.

Předsudečné násilí bylo zaznamenáno především v Praze a ve veřejném prostoru.

Právní vývoj

Evropská komise přijala sdělení „No place for hate: a Europe united against hatred“ s cílem posílit opatření směřující k boji proti předsudečným trestným činům.

Vláda projednávala novelu trestního zákoníku týkající se redefinice znásilnění a posílení role prohlášení o dopadu poškozeného při ukládání trestu.

Zástupce ombudsmana formuloval legislativní doporučení týkající peněžité pomoci obětem trestných činů a formuloval požadavky na zvýšení efektivity vyplácení této dávky.

Na základě návrhu zákona předloženého Ministerstvem spravedlnosti by měli laičtí přísedící v prvním stupni nově rozhodovat pouze o zvláště závažných zločinech násilného charakteru.

Podle Ústavního soudu musejí být oběti trestných činů úředních osob poučeny o možnosti uplatnit nárok na náhradu újmy postupem podle zákona o odpovědnosti státu za škodu.

Plénum Ústavního soudu se bude znovu zabývat návrhem na zrušení ustanovení § 29 odst. 1 občanského zákoníku, které se týká povinnosti operačního zákroku při změně pohlaví.

Ústavní soud se zastal žáka diskriminovaného pro jeho zdravotní postižení.

Ve věci V proti České republice shledal Evropský soud pro lidská práva porušení práva na život ze strany České republiky.

Krajský soud v Ostravě přiznal v listopadu odškodnění šesti romským dětem, které v dubnu 2019 rasisticky napadl manželský pár

Společenské ovzduší

Vládní zmocněnkyně pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková spolu se zmocněnkyní pro romské záležitosti Lucií Fukovou daly dohromady expertní tým zaměřený na napětí a nepokoje v obcích. V říjnu tým vydal desatero pro řešení konfliktů, dezinformací a předsudečného násilí.

V Bílině začala platit vyhláška zakazující reprodukováný hluk v místech, kde žijí Romové.

Nejvyšší soud zvýšil odškodnění pro děti z romských rodin, které se musely v roce 2006 odstěhovat ze Vsetína z rozhodnutí tehdejší a současného starosty Jiřího Čunka.

K podmíněným trestům odsoudil Krajský soud v Brně dva nezletilé muže, kteří plánovali bombové útoky na tři velvyslanectví, vyráběli výbušniny a snili o společnosti „bez cikánů“, producentů pornografie a dalších skupin lidí.

Policie se na konci roku zabývala více než 60 případy schvalování trestného činu nebo šíření poplašné zprávy v souvislosti se střelbou na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde zahynulo 14 lidí. Trestní oznámení bylo podáno také na poslance SPD Jiřího Kobzu, který označil střelce za „špičkový produkt inkluzivního progresivistického školství“.

Zpěvačka a sbormistryně Ida Kellarová získala jako první Romka vyznamenání od prezidenta republiky.

Obsah

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY PŘEDSUDEČNÝCH INCIDENTŮ	4
POHNUTKA PACHATELŮ.....	4
FORMA ÚTOKU A ZPŮSOBENÉ ŠKODY	4
LOKALITA A KRAJ INCIDENTŮ	5
VÝZNAMNÉ ZAZNAMENANÉ PŘÍPADY	7
KVŮLI DUHOVÉ VLAJCE	7
PROTIUKRAJINSKÉ NAPADENÍ	7
„UPÁLIT A UPLYNOVAT LGBT“	7
PRÁVNÍ VÝVOJ.....	8
LEGISLATIVA	8
JUDIKATURA.....	9
VÝZNAMNÉ PRÁVNÍ OTÁZKY	11
SPOLEČENSKÉ OVZDUŠÍ.....	12
POLITICKÁ REPREZENTACE	12
ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	12
KRAJNÍ PRAVICE	13
BEZPEČNOSTNÍ SLOŽKY	14
MÉDIA A SOCIÁLNÍ SÍŤ	14
VEŘEJNOST.....	15
POZNÁMKY K METODOLOGICKÝM CHARAKTERISTIKÁM TÉTO ZPRÁVY	16

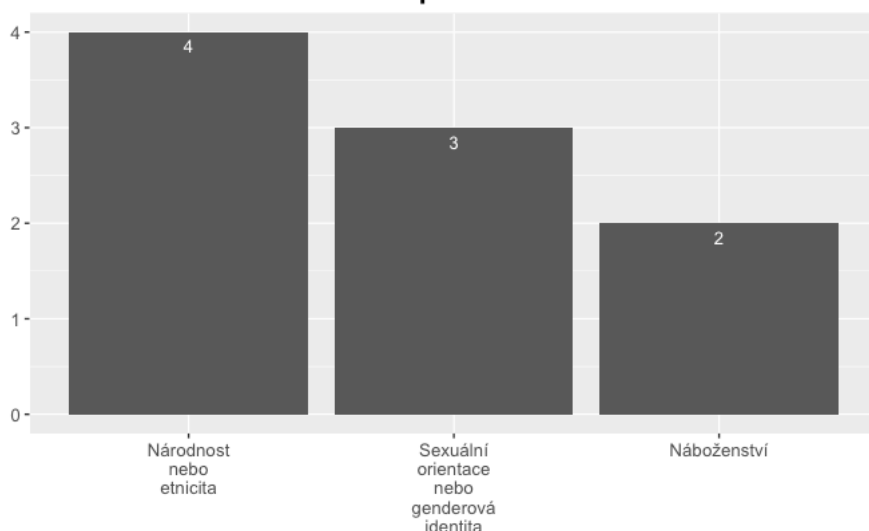

Základní charakteristiky předsudečných incidentů

Pohnutka pachatelů

Nejvíce incidentů bylo spácháno pro národnost nebo etnicitu (4 případy). Tři případy byly motivovány předsudky o sexuální orientaci nebo genderové identitě. Dva byly zaznamenány v kategorii „náboženství“.

Graf č. 1: Struktura pohnutek incidentů

Co se týče pohnutky národnosti a etnicity, ve 2 případech se jednalo o ukrajinskou národnost a v dalších dvou o národnost romskou.

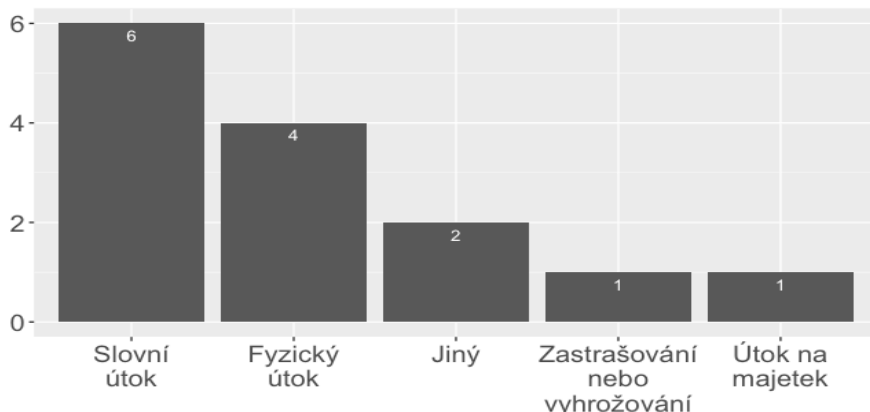
Kategorii incidentů pro sexuální orientaci a genderovou identitu lze ve 3 případech specifikovat jako útoky proti gayům a lesbám, v jednom případě byl útok veden obecně vůči LGBT+ lidem. Z hlediska náboženské pohnutky byl jeden útok namířen proti Židům a druhý proti muslimům.

Forma útoku a způsobené škody

Nejčastěji zaznamenanou formou byl slovní útok (6 případů). Na druhém místě se umístil fyzický útok (4 případy). Dále jsme zaznamenali 1 případ zastrašování nebo vyhrožování, 1 případ útoku na majetek a 2 jiné útoky.

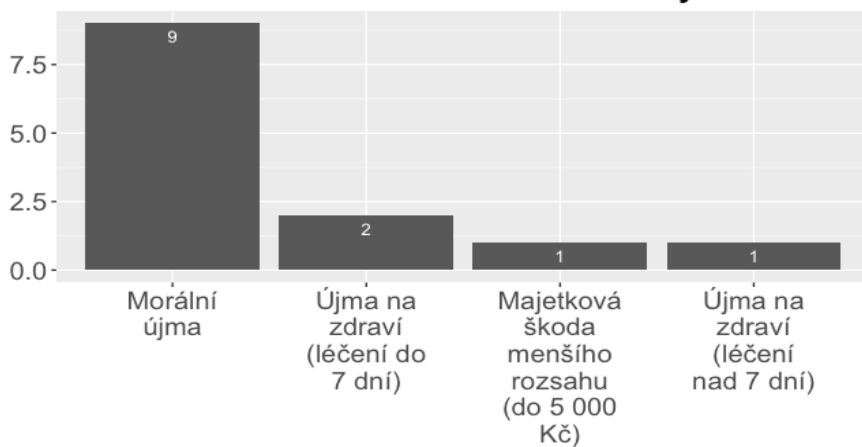

Graf č. 2: Struktura forem útoku

Formám útoku částečně odpovídají způsobené škody. Nejčastěji se objevovala morální újma (9 případů). Újma na zdraví se objevila ve 3 případech. Majetková škoda byla zastoupena jednou.

Graf č. 3: Struktura forem škody

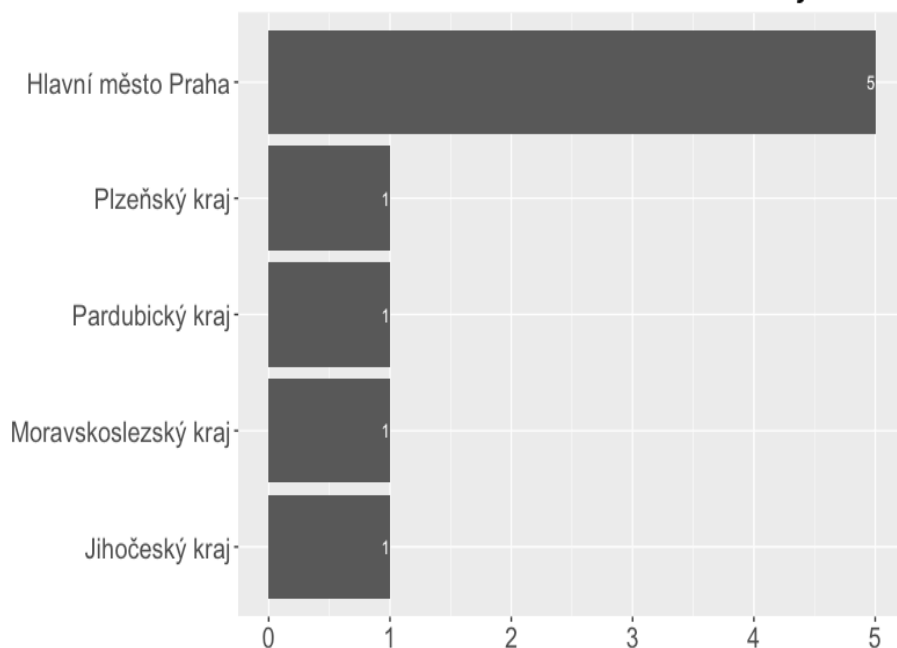

Lokalita a kraj incidentů

Prostorové rozmístění předsudečných incidentů je nerovnoměrné. Na úrovni krajů bylo nejvíce útoků spácháno v Hlavním městě Praze (5 incidentů). Po jednom incidentu bylo zaznamenáno v Plzeňském, Pardubickém, Moravskoslezském a Jihočeském kraji.

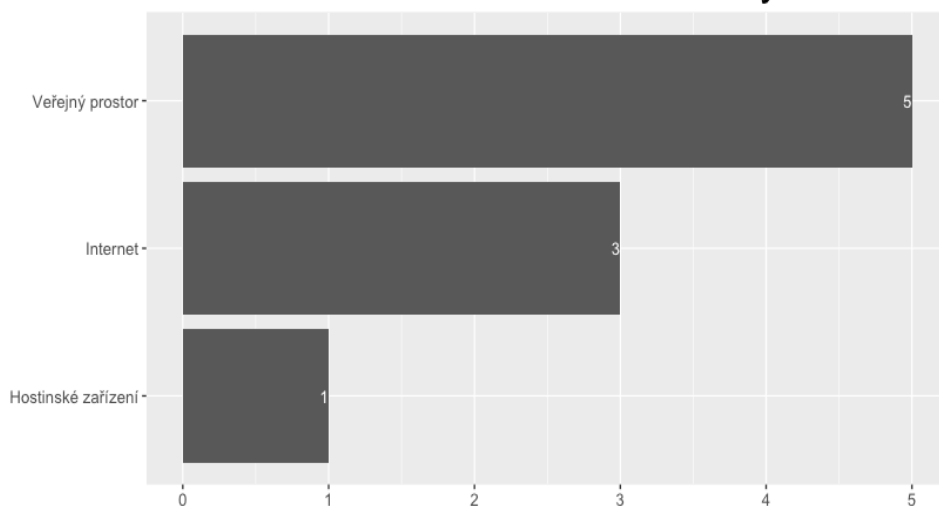

Graf č. 4: Počet incidentů dle kraje

Při pohledu na bližší charakteristiky prostředí, kde se incidenty staly, rovněž existuje rozmanitost. Nejvíce útoků se stalo ve veřejném prostoru (5 incidentů). Tři útoky se objevily na internetu. Jeden útok se objevil v hostinském zařízení.

Graf č. 5: Počet incidentů dle lokality

Významné zaznamenané případy

Kvůli duhové vlajce

Trojice mužů napadla jiného muže v jihočeském městě v ranních hodinách, který měl kolem krku uvázanou duhovou vlajku. Napadený šel do baru vyzvednout své přátele, když na něj trojice zaútočila. Nadávali mu například, že je „buzerant“. Muž jim na to řekl, že volá s přítelkyní, a pokračoval v cestě. Útočníci se za ním rozeběhli a dál na něj pokřikovali. Když si muž sundal sluchátka a otočil se na ně, udeřili jej několikrát do hlavy. Napadený v důsledku toho upadl na zem, kde nějakou dobu ležel. Útočníci vzápětí z místa útoku utekli. Napadený utrpěl tržné rány a podlitiny a byl převezen do nemocnice. Policie věc prozatím šetří jako trestný čin Výtržnictví podle § 358 trestního zákoníku.

Protiukrajinské napadení

Mladistvý muž byl napaden kolemjdoucím pro ukrajinskou národnost. Vlastnímu fyzickému napadení předcházely stejně motivované předsudečné slovní útoky. Záminkou k útoku se stalo to, že útočník uslyšel mluvit napadeného cizím jazykem.

„Upálit a uplynout LGBT“

V souvislosti s projektem Víra v barvách duhy vznikly účty na sociálních sítích (@vbarvachduhy). Na těchto účtech se v rámci komentářů objevují různé slovní útoky. Některé se blíží, či už překročily hranici trestného činu. Jedním z nich je komentář ve znění: „Upálit a uplynout LGBT“, který byl doprovázen emotikony ohně a emotikonem značky radioaktivity.

Právní vývoj

Legislativa

Vláda projednávala rozsáhlou novelu trestního zákoníku obsahující mimo jiné redefinici trestného činu znásilnění, který nově považuje za znásilnění jakýkoliv pohlavní styk srovnatelný se souloží realizovaný bez seznatelné vůle oběti. Zároveň novela zavádí nově trestný čin sexuální útok, který zahrnuje méně závažné formy pohlavního styku proti vůli oběti. Novela zároveň zavádí další kritérium pro stanovení druhu a výměry trestu, dle něhož soud obligatorně při tomto stanovení přihlédne k prohlášení poškozeného o dopadu trestného činu na jeho život, pokud jej učiní.

V listopadu 2023 formuloval zástupce veřejného ochránce práv legislativní doporučení¹ s cílem zefektivnit vyplácení peněžité pomoci pro oběti trestných činů, navýšit celkovou částku, která je obětem vyplácena, a snížit požadavky, které jsou na oběti kladeny v rámci příslušného řízení. Zástupce ombudsmana upozornil také na nepřiměřenou délku řízení, která je s poskytováním peněžité pomoci spojena.

Ministerstvo spravedlnosti předložilo vládě návrh zákona, kterým ruší institut laických přisedících u okresních soudů a ponechává tento institut pouze u krajských soudů v řízení o některých zvlášť závažných zločinech. U okresních soudů mají nadále rozhodovat ve věci pouze samosoudci.

Evropská komise přijala dne 6. 12. 2023 sdělení „No place for hate: a Europe united against hatred“², v rámci něhož definuje zásadní kroky, které mají přispět k boji proti předsudečným útokům a posilují opatření v rámci jednotlivých politik. Jednotlivá opatření se týkají bezpečnosti v kyberprostoru, ochrany konkrétních míst, ale také vzdělávání a osvěty. Toto sdělení plynule navazuje na úsilí Evropské komise rozšířit dosavadní seznam trestných činů EU obsažený ve smlouvách o předsudečné trestné činy.

---

¹ <https://www.ochrance.cz/uploads-import/ESO/Poskytov%C3%A1n%C3%AD%20pen%C4%9B%C5%BEit%C3%A9%20pomoci%20ob%C4%9Btem%20trestn%C3%BDch%20%C4%8Din%C5%AF.pdf>

² https://commission.europa.eu/document/download/c60c451c-ccd2-406a-be3a-ef65123f2bb6_en?filename=JOIN_2023_51_1_EN_ACT_part1_v8.pdf

Judikatura

Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1534/23

V nálezu ze dne 15. 11. 2023 se Ústavní soud věnoval ústavně konformnímu výkladu § 46 trestního řádu a § 3 odst. 4 zákona o obětech trestných činů, a to v souvislosti s řízením o trestných činech spáchaných úředními osobami. Podle Ústavního soudu ze jmenovaných ustanovení zákona vyplývá, že oběti trestných činů úředních osob jako poškození musejí být orgány činnými v trestním řízení řádně poučeny o možnosti uplatnit nárok na náhradu újmy postupem podle zákona o odpovědnosti státu za škodu. Poučení mají dostat hned v tom okamžiku, kdy vyjdou najevo skutečnosti nasvědčující tomu, že trestný čin mohl být spáchán úřední osobou.

V daném případě orgány činné v trestním řízení svou poučovací povinnost v tomto smyslu nesplnily, ačkoli stěžovatel v adhezním řízení uplatnil svůj nárok na náhradu újmy po pachateli – příslušníkovi policie – bezprostředně po spáchání trestného činu. Stěžovatel se o potřebě postupu podle zákona o odpovědnosti státu za škodu dozvěděl až z rozhodnutí trestního soudu, v mezidobí však již došlo k uplynutí šestiměsíční promlčecí lhůty pro uplatnění nároku dle tohoto zákona. Ministerstvo vnitra následně vzneslo námitku promlčení, kterou Ústavní soud vzhledem k chybějícímu včasnému poučení poškozeného označil za rozpornou s dobrými mravy.

Usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2776/23

Plénium Ústavního soudu se bude opětovně zabývat návrhem na zrušení ustanovení § 29 odst. 1 občanského zákoníku, které podmiňuje změnu pohlaví provedením chirurgického zákroku za současného znemožnění reprodukční funkce a přeměně pohlavních orgánů. Tříčlenný senát tvořený předsedou Pavlem Šámalem, soudcem Janem Wintrem a soudcem zpravodajem Jaromírem Jirsou totiž v prosinci 2023 postoupil usnesením I. ÚS 2776/23 plénu Ústavního soudu individuální stížnost, která mimo jiné obsahuje také návrh na zrušení daného ustanovení.

Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1068/22

Uvedený nález se týká otázky diskriminace stěžovatele ze strany základní školy. Stěžovatel byl žákem se speciálními vzdělávacími potřebami ve smyslu školského zákona, škola mu však přesto odmítla plně financovat službu osobní asistence a žádala rodiče stěžovatele o finanční

spoluúčast na zajištění osobní asistentky. Stěžovatel v tomto spatřoval diskriminaci a domáhal se svých nároků vyplývajících mu z antidiskriminačního zákona, kdy namítal, že škola porušila jeho právo na rovné zacházení tím, že nezajistila bezplatné vzdělávání a odepřela mu jako osobě se zdravotním postižením přiměřené úpravy. Obecné soudy rozhodly v neprospěch stěžovatele, ten se tedy musel obrátit až na Ústavní soud.

Ústavní soud stížnosti vyhověl, kdy zdůraznil, nakolik hluboký význam má pro život jednotlivce právo na vzdělání. Za nepodmíněnou součást práva na vzdělání pak Ústavní soud považuje právo na základní a středoškolské vzdělání, které je poskytováno bezplatně. Bezplatné vzdělávání ale mimo jiné znamená, že by rodiče neměli automaticky doplácet asistenci nezbytnou pro vzdělání dítěte. Škola v tomto ohledu musí přijmout přiměřená opatření k usnadnění inkluze osoby se zdravotním postižením, kdy této povinnosti se může zprostit pouze v případě, že by dané opatření znamenalo pro školu nepřiměřené zatížení. Tuto otázku obecné soudy dostatečně neposoudily, Ústavní soud proto jejich dřívější rozsudky zrušil.

Rozsudek ESLP ve V proti České republice (no. 26074/18)

Evropský soud pro lidská práva vydal dne 7. 12. 2023 rozsudek, jímž rozhodl, že Česká republika porušila čl. 2 Úmluvy (právo na život), a to v jeho hmotněprávní i procesněprávní složce. Příklad se týkal stěžovatelčina bratra se schizofrenním onemocněním, který zemřel na srdeční selhání po použití taseru policií a podání sedativa zdravotní sestrou, když byl hospitalizován v psychiatrickém zařízení. Soud došel k závěru, že policisté při zákroku postupovali zcela spontánně a bez předchozí konzultace se zdravotníky. Stát tak porušil svou povinnost chránit právo na život zavedením vhodného právního a administrativního rámce týkajícího se koordinace kroků mezi zdravotnickým personálem a policií v obdobných případech a možných zdravotních rizik spojených s použitím taserů obecně a konkrétně proti osobám s duševní poruchou. Stát dále dostatečně nevyšetřil okolnosti daného úmrtí.

Významné právní otázky

Odškodnění pro napadené romské děti

Krajský soud v Ostravě přiznal v listopadu odškodnění šesti romským dětem, které v Lipníku nad Bečvou v dubnu 2019 napadl manželský pár. Soud rozhodl na základě úspěšné ústavní stížnosti. Ústavní soud v červenci zrušil část původního rozhodnutí, kterým krajský soud návrh na zaplacení nemajetkové újmy zamítl a poškozené odkázal s dalšími nároky do civilního řízení. Ústavní soud sdělil, že odkazování nezletilých na řízení ve věcech občanskoprávních může vést k jejich sekundární, nebo dokonce i terciární viktimizaci.

Úspěšných bylo všech šest poškozených, kteří před krajským soudem obhajovali své nároky. V případě některých z nich však krajský soud přiznání nemajetkové újmy snížil, nicméně nikoliv excesivně, a lze tedy říci, že nároky poškozených byly odpovídajícím způsobem odškodněny. Děti by měly podle pravomocného rozhodnutí získat odškodné v celkové výši 170 000 Kč. Krajský soud v rozhodnutí zdůraznil, že odškodňuje především skutečnost, že poškození byli napadeni z důvodu rasové pohnutky pachatelů.

Útok se stal v dubnu 2019. Manželský pár skupinu romských dětí nejprve rasisticky urážel, poté následoval fyzický útok, a to rány pěstmi do obličeje a facky. Několik dětí útočníci pěstmi srazili na zem a kopali do nich. Děti utrpěly zranění, jako podvrtnutí krční páteře, lehký otřes mozku a zhmožděniny.

Trvající chyba v zákoně

Výše popsaný útok muže napadeného pro duhovou vlajku připomíná důležitou právní otázku. Policie věc prozatím šetří jako trestný čin Výtržnictví podle § 358 trestního zákoníku. Pokud se případ dostane k soudu, nemůže být potrestán jako předsudečné násilí, neboť trestní zákoník před předsudečným násilím mířeným proti sexuální orientaci nebo genderové identitě, ať už skutečné, nebo domnělé, nechrání.

Společenské ovzduší

Politická reprezentace

Poslanecká sněmovna odsoudila teroristický útok hnutí Hamás vůči Izraeli a podpořila vojenskou odvetu i přesun české ambasády z Tel Avivu do Jeruzaléma.³

Ombudsman Stanislav Křeček kritizoval Ministerstvo zdravotnictví za pochybení a průtahy při vyřizování odškodnění za protiprávní sterilizace romských žen. Podle ombudsmana ministerstvo nedostatečně informovalo žadatelky o jejich právech.⁴

Ministerstvo školství upravilo podmínky pro příjemce podpory školního stravování. Nově ji může získat i žák, jehož rodiče jsou příjemci dávek hmotné nouze, a pomoc se díky tomu dostane i těm nejpotřebnějším dětem.⁵

Územní samospráva

V Bílině začala platit vyhláška, která zakazuje na vybraných místech reprodukováný hluk. Podle Miroslava Brože z hnutí Konexe jde o diskriminační pravidlo, protože se zákaz vztahuje jen na lokality, kde převážně žijí Romové.⁶

Nejvyšší soud zvýšil odškodnění pro děti z romských rodin, které se musely v roce 2006 odstěhovat ze Vsetína. Odškodnění se bude pohybovat od 10 do 95 000 Kč. Vystěhování vsetínských rodin do kontejnerových domků bylo tenkrát cílem politiky tehdejšího i nynějšího starosty Jiřího Čunka.⁷

---

³ <https://romea.cz/cz/domaci/snemovna-vyjadri-la-solidaritu-s-izraelem-odsoudila-teroristicky-utok-hamasu-a-podporila-presun-ambasady-do-jeruzalema>

⁴ <https://romea.cz/cz/domaci/ombudsman-tvrde-kritizuje-ministerstvo-zdravotnictvi-kvuli-odskodnovani-obeti-protipravnich-sterilizaci-pomale-vyrizovani-zadosti-nevstricna-komunikace>

⁵ <https://romea.cz/cz/domaci/msmt-napravilo-chybu-v-podpore-skolního-stravovani-ktera-by-znevychodnila-nejchudsi-deti-ministr-se-omluvil>

⁶ https://romea.cz/cz/domaci/bilina-zakazala-hluk-z-reprobeden-i-pres-den-opatreni-je-vsak-namirene-pouze-na-ulice-kde-ziji-romove#google_vignette

⁷ <https://romea.cz/cz/domaci/nejvyssi-soud-priznal-vyssi-odskodneni-romskym-detem-ktere-byly-jirim-cunkem-deportovani-ze-vsetina>

Ústecký kraj obnovil po čtyřech letech spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování.⁸ Podle zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny Lucie Fukové je pro řešení sociálních problémů v kraji zásadní, aby se Romové účastnili rozhodovacích procesů, které se jich týkají.⁹

Cenu Rady města Jihlavy získal jednatřicetiletý Rom David Drevňák, který působí jako asistent prevence kriminality.¹⁰ Kraj Vysočina udělil in memoriam pamětní bronzovou medaili hejtmana členu protinacistického odboje Josefu Serinkovi.¹¹

Krajní pravice

Policie zadržela proruského dezinformátora Pavla Zítka. Před policisty se Zítka zabarikádoval ve svém voze, takže ho museli z auta vytáhnout. Zítka je podezřelý ze zpronevěry.¹²

Nejvyšší správní soud rozpustil 34 mimoparlamentních stran a hnutí, mezi nimi například hnutí Slušní lidé¹³, které vzniklo kolem někdejších neonacistů.¹⁴

Předseda SPD Tomio Okamura podal ústavní stížnost proti rozhodnutí Nejvyššího soudu, podle kterého se vydavatel časopisu Reflex nemusí omlouvat za označení politika Pitomiem.¹⁵

K podmíněným trestům odsoudil Krajský soud v Brně dva nezletilé muže, kteří plánovali bombové útoky na tři velvyslanectví, vyráběli výbušniny a snili o společnosti „bez cikánů“, producentů pornografie a dalších skupin lidí.¹⁶

Policie na konci roku oznámila, že se zabývá více než 60 případy schvalování trestného činu nebo šíření poplašné zprávy v souvislosti se střelbou na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy,

⁸ <https://romea.cz/cz/domaci/ustecky-kraj-a-agentura-pro-socialni-zaclenovani-obnovily-spolupraci-a-podepsaly-memorandum-co-to-prinese-obcim-a-mestum-v-kraji>

⁹ <https://romea.cz/cz/domaci/video-romove-musi-byt-soucasti-rozhodovacich-procesu-ktere-se-jich-tykaji-vladni-zmocnenkyně-pro-zalezitosti-romske-mensiny-se-setkala-s-politiky-i-obyvateli-usteckeho-kraje>

¹⁰ <https://romea.cz/cz/domaci/oceneni-za-dlouhodoby-prinos-pro-mesto-jihlava-dnes-prevzal-david-drevnak-venuje-se-romskym-detem-pracuje-i-jako-asistent-prevence-kriminality>

¹¹ <https://romea.cz/cz/domaci/pametni-medaille-hejtmana-vysociny-pro-josefa-serinka-pripominka-hrdinstvi-romskeho-partyzana>

¹² <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policie-zadrzela-dezinformatora-zitka-je-pozdezrely-z-hospod/r~0909abc6677411eea9eeac1f6b220ee8/>

¹³ https://romea.cz/cz/domaci/nejvyssi-spravni-soud-na-navrh-vlady-rozpustil-romskou-demokratickou-stranu-a-dalsich-33-stran-a-hnuti#google_vignette

¹⁴ <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/sikanovali-hollana-vtrhli-na-jeviste-divadla-vlada-navrhne-z/r~0ef4036a1fd011ee8c6f0cc47ab5f122/>

¹⁵ https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/okamura-ustavni-stiznost-pitomio_2312191426_elev

¹⁶ <https://romea.cz/cz/domaci/mladici-snili-o-spolecnosti-bez-cikanu-a-chteli-vyhodit-do-vzduchu-tri-velvyslanectvi-v-praze-dostali-podminene-tresty>

kde zahynulo 14 lidí.¹⁷ Podobně zaměřený příspěvek při této příležitosti zveřejnil i poslanec za SPD Jiří Kobza. Střelce, který byl studentem fakulty, označil za „špičkový produkt inkluzivního progresivistického školství“.¹⁸

Bezpečnostní složky

Policisté v Rokycanech obvinili dva muže z šíření fám o únosech romských dětí lidmi z Ukrajiny a za výzvy k násilí vůči těmto cizincům. Muži páchali trestnou činnost na internetu už v létě, kdy ale policie případy odložila. Později však vyšetřovatelé změnili názor.¹⁹

Bývalá zástupkyně veřejného ochránce práv Monika Šimůnková označila za nepochopitelné rozhodnutí GIBS, podle kterého nedošlo v případě smrti Stanislava Tomáše při policejním zásahu k žádnému pochybení ze strany policistů. Šimůnková také prozradila, že na ni ombudsman Stanislav Křeček tlačil, aby se ze své pozice případem vůbec nezabývala.²⁰

Soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 1 potrestala Jakuba Jaška půlroční podmínkou s odkladem na 2,5 roku za to, že přišel na květnovou demonstraci s nášivkou s logem ruské Wagnerovy skupiny. Podle soudkyně tím šířil násilí a nenávist a schvaloval ruskou agresi na Ukrajině.²¹

Média a sociální sítě

Zpěvačka, sbormistryně a pedagožka Ida Kelarová je první romskou ženou, která převzala státní vyznamenání od prezidenta Petra Pavla. Prezident ji vyznamenal Za zásluhy o stát v oblasti kultury, výchovy a školství.²²

Tým vědeckých pracovníků Pražského fóra pro romské dějiny při Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky spustil databázi Svědectví Romů a Sintů s jejich vzpomínkami na události druhé světové války.²³

---

¹⁷ <https://www.denik.cz/krimi/strelba-v-praze-policie-20231227.html>

¹⁸ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-produkt-inkluze-oznaci-strelce-z-filozoficke-fakulty-poslanec-spd-kobza-242682>

¹⁹ <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-policie-obvinila-dva-muze-kteri-sirili-lzi-o-unaseni-deti-ukrajinci-40450377>

²⁰ <https://romea.cz/cz/komentare/byvala-zastupkyne-ombudsmana-monika-simunkova-k-pripadu-smrti-stanislava-tomase-krecek-me-tlaci-k-ukonceni-setreni-vysledek-vysetrovani-gibs-je-pro-me-nepochopitelny>

²¹ <https://www.novinky.cz/clanek/krimi-za-nasivku-wagnerovcu-dostal-demonstrant-dalsi-podminku-40453260>

²² <https://romea.cz/cz/domaci/exkluzivni-video-ida-kelarova-prevzala-z-rukou-prezidenta-pavla-statni-vyznamenani-medaili-za-zasluky-o-stat-v-oblasti-kultury-vychovy-a-skolstvi>

²³ <https://www.svedectviromu.cz/>

Veřejnost

Podle listopadového průzkumu agentury STEM mají Češi dlouhodobě velmi příznivý vztah ke Slovákům a cizincům pocházejícím z vyspělých zemí, a naopak nemají rádi Romy a cizince z geograficky a kulturně vzdálených zemí. Po napadení Ukrajiny Ruskem se Ukrajinci stali pro Čechy přijatelnějšími sousedy než Rusové. Dříve to bylo naopak. V posledním desetiletí se také zlepšil vztah Čechů k Vietnamcům.²⁴

Agentura Median ve svém výzkumu pro HateFree Culture uvádí, že za posledních deset let došlo k výraznému posunu vnímání a citlivosti mladé generace vůči různým menšinám v ČR. Nejsilněji jsou pozitivní změny patrné v postojích vůči Romům. Mladí lidé také méně reagují na hoaxy a mají menší pochopení pro rasistické vtipy.²⁵

Zemřel romský aktivista, publicista, politik a spoluzakladatel Muzea romské kultury Karel Holomek, mši za něj celebrouval kněz Tomáš Halík.²⁶ Muzeum romské kultury ocenilo in memoriam režiséra, kameramana a romského aktivistu Robina Striu, který zemřel ve věku nedožitých 33 let. Vzpomínal na něj i prezident Petr Pavel.²⁷

Vládní zmocněnkyně pro lidská práva Klára Šimáčková Laurenčíková spolu se zmocněnkyní pro romské záležitosti Lucií Fukovou daly dohromady expertní tým zaměřený na napětí a nepokoje v obcích. V říjnu tým vydal desatero pro řešení konfliktů, dezinformací a předsudečného násilí.²⁸

V prosinci se před budovou MPSV sešla asi padesátka Romů z okruhu strany Roma Luma. Protestovali proti diskriminaci v oblasti zaměstnání a bydlení.²⁹

---

²⁴ https://romea.cz/cz/domaci/cesi-maji-radi-slovakym-nemce-a-vietnamce-ale-ne-araby-rusy-a-romy-co-ukazuje-novy-pruzkum-stem#google_vignette

²⁵ <https://romea.cz/cz/domaci/vyzkum-pro-hatefree-culture-vztah-mladych-lidi-k-romum-se-zlepsil-stale-ale-existuji-predsudky-a-stereotypy>

²⁶ <https://romea.cz/cz/domaci/video-mse-za-romskeho-aktivistu-publicistu-a-politika-karla-holomka-celebroval-ji-tomas-halik>

²⁷ <https://romea.cz/cz/domaci/muzeum-romske-kultury-ocenilo-zesnuleho-reziseru-a-aktivistu-robina-striu-vzpominali-na-nej-jeho-kolegove-i-prezident-petr-pavel>

²⁸ <https://romea.cz/cz/domaci/expertni-skupina-predstavila-navod-jak-resit-napeti-nepokoje-dezinformace-a-predsudecne-nasili-v-obcich>

²⁹ <https://romea.cz/cz/domaci/stop-diskriminaci-stop-rasismu-stop-neziskovkam-pred-budovou-mpsv-se-seslo-zhruba-50-romu-z-okruhu-strany-roma-luma-a-neziskovky-arsz>

Poznámky k metodologickým charakteristikám této zprávy

Případy popsané v kvartální zprávě jsou ty, které byly zaregistrovány zaměstnanci a zaměstnankyněmi organizace In IUSTITIA během terénní práce a vlastního monitoringu médií a internetu. Dále některé případy nahlásili sami poškození či svědci.

Předsudečná pohnutka je v této zprávě identifikována jako předběžná – expertní. In IUSTITIA se snaží incidenty, které byly zaznamenány jejími silami, ověřovat, a to zejména ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení. V kvartálních zprávách se nevyskytují incidenty, které In IUSTITIA přejímá z policejních statistik po uplynutí kalendářního roku do příslušných výročních zpráv o stavu předsudečného násilí v ČR. Z toho důvodu se údaje obsažené v kvartálních zprávách a výroční zprávě za daný rok budou nezbytně lišit.

S ohledem na interpretaci prezentovaných dat je třeba dále doplnit, že u kategorií typu škody, formy útoku a pohnutky platí, že incident mohl být charakterizován více než jedním znakem. Například jeden incident mohl být zaregistrován jako protiromský a protimuslimský zároveň. U některých případů naopak mohly být znaky neznámé nebo zatím neobjasněné. Proto je nutno k jejich interpretaci přistupovat opatrně.

Podrobněji je metodika monitorování předsudečného násilí zpracována ve výročních zprávách.

Neprošlo jazykovou korekturou.